

שת"פ מודיעיני בין מפקד 'הבריחה' באוסטריה והמודיעין האמריקאי

מאת: צבי בן-צור

המודיעין האמריקאי חשד שבחסות 'הבריחה' מסתננים מרגלים מבריה"מ למערב ולא". במטרה לסכל אפשרויות הסתננות כאלו, החליט המודיעין המסכל האמריקאי, ארגון X-2 (אגף המודיעין המסכל של שירות הביון SSU, הארגון שקדם ל-CIA) לרגל אחרי פעילות 'הבריחה'.

האמצעי המרכזי (אם כי לא היחיד) של X-2 לרגל אחרי ארגון 'הבריחה' היה טיפוח יחסי שת"פ עם מפקד 'הבריחה' באוסטריה אשר בן-נתן. בן-נתן -- מי שלימים מילא תפקידים בכירים במשרדי החוץ והביטחון, ביניהם כמנכ"ל משרד הביטחון, והיה לשגריר הראשון של ישראל בגרמניה -- פעל באוסטריה תחת השם הפיקטיבי ארתור פייר במסווה של עיתונאי מהארץ. שם הקוד של האמריקאים היה SYMPHONY עבור מבצע הריגול ו- CONDUCTOR עבור בן-נתן.

בסיפרו האוטוביוגרפי "החוצפה לחיות" (עמ' 40) מצייין בן-נתן שהאמריקאים ידעו על תפקידו בארגון 'הבריחה': "ממסמכים שהותרו לפרסום לאחרונה בושינגטון, למדתי שהאמריקאים עקבו מקרוב אחר פעולות 'הבריחה' ושהיה להם מידע מדויק על פעולותיה ועלי. שם הקוד שלי אצלם היה Conductor (מנצח), ו'הבריחה' נקראה Symphony (סימפוניה)".

מהצד האמריקאי יש הרבה חומר על SYMPHONY בכלל והקשר שלהם עם בן-נתן בפרט, זאת בעקבות הסרת הסיווג הביטחוני ב-2007 ממסמכים רבים הקשורים למבצע שמאז הם נגישים באינטרנט לציבור הרחב. עדות להעברת אינפורמציה מבן-נתן לאמריקאים מופיעה בחלק מהמסמכים – הם מכילים דוחות לגביהן מצויין שהתקבלו מהמקור (Source) Conductor. מבחינת האמריקאים 'סימפוניה' נגמרה במפח נפש – לאחר מספר חודשים הם הגיעו למסקנה שהם לא מקבלים מבן-נתן מידע משמעותי, מה שקרוי בעגה המקצועית "מודיעין באיכות ירודה". הסימפוניה הגיע לסיימה בקול ענות חלושה ובן-נתן הופנה להמשיך את מגעיו עם האמריקאים באמצעות ה-CIC – יחידת הריגול הנגדי של הצבא האמריקאי. מסתבר שגם את ה-CIC בן-נתן "סובב על האצבע הקטנה": הוא לא סיפק להם כמעט שום אינפורמציה ואף הרגיז אותם במיוחד כאשר לא דיווח להם על קצין סובייטי ואשתו שערקו באמצעות 'הבריחה'. [הקש כאן](#) לקישור למסמך מודיעיני אמריקאי המסכם את מבצע SYMPHONY; [הקש כאן](#) לסיכום מקיף נוסף בנושא.

מצידו של בן-נתן לעומת זאת יש רק משפט קצר בסיפרו האוטוביוגרפי הנ"ל (עמ' 53) על שיתוף הפעולה שלו עם המודיעין האמריקאי: "באותו יום [יום בו עצרו בוניה אנשי ה-CID האמריקאי את כל אלו שנמצאו במרכז 'הבריחה' ששכן בבניין ברח' פרנקגסה 2; יתכן שפעולת המעצר תוכננה ע"י האמריקאים על מנת להביא את בן-נתן לשתף איתם פעולה (צ.ב.צ.)], נקשר עם קפטן קניג [קניג היה זה שעמד בראש מבצע SYMPHONY (צ.ב.צ.)], נציג שירותי הביון האמריקאי, קשר הדוק, שהיה לי לעזר רב לעיתים קרובות". בן-נתן לא מפרט מה האמריקאים קיבלו ממנו בתמורה לקשר ההדוק והמועיל הזה עבורו, אך מהאכזבה הגדולה של האמריקאים ממבצע SYMPHONY ברור שלא הרבה. לעומת זאת בן-נתן מזכיר בסיפרו מספר מקרים בהם קשריו עם האמריקאים סייעו לו במילוי תפקידו.

SECRET CONTROL			
OFFICE OF ORIGIN: Vienna, Austria SC		FIELD HQ. FILE NO. LSX-468	
REPORT MADE AT :	DATE :	PERIOD COVERED :	MADE BY :
Vienna	20 November 1946	June 1946	DD110
SUBJECT: Specific - Cadet Benjamin SCHUR, @ Johann HASS			
General - Project SYMPHONY			
SOURCE:	CONDUCTOR	:	STATUS
		:	Pending
EVALUATION: Factual			
REFERENCE: LVX-207, -221, -226, LSX-315			
COMMENT:			
<p>These four reports have been held pending a final episode in the case. Since we have no knowledge of Subject's return from Russia and Poland, and since contact with CONDUCTOR has been temporarily suspended, these reports are forwarded as a matter of record.</p>			
DISTRIBUTION:			
2 - Washington ✓			
1 - London			
1 - Amzon			
1 - Rome			
1 - Munich			
1 - Salzburg			
3 - Files			
DECLASSIFIED AND RELEASED BY CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY SOURCES METHODSEXEMPTION 3B26 NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT DATE 2006			

אחד ממסמכים רבים של המודיעין האמריקאי המציינים את בן-נתן כמקור לאינפורמציה